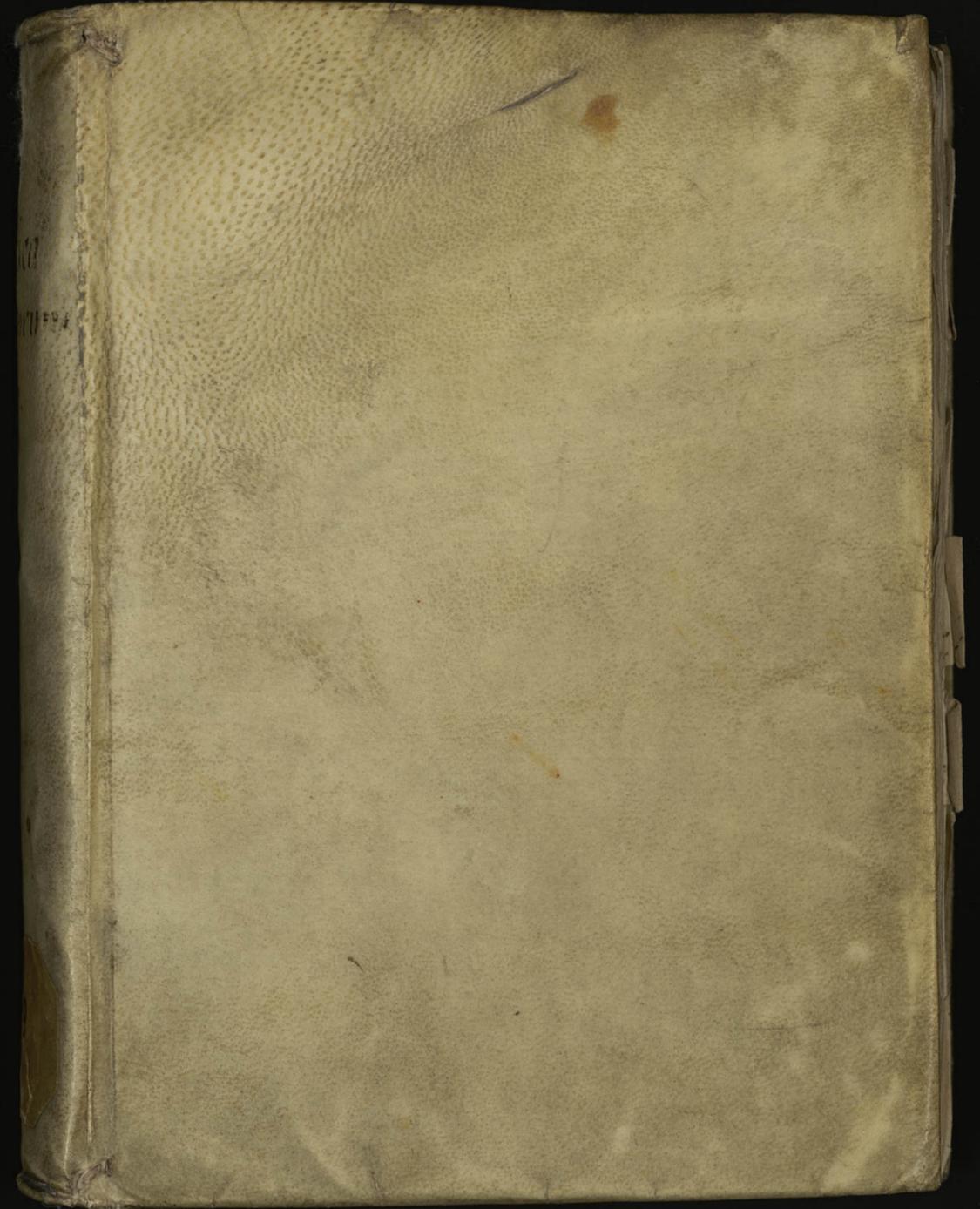
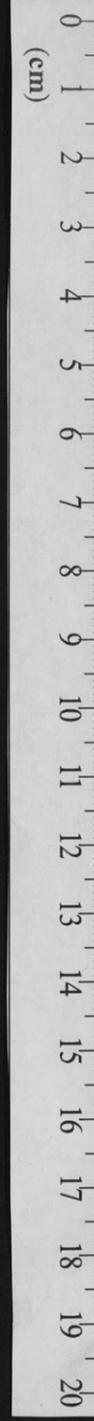

colorchecker CLASSIC

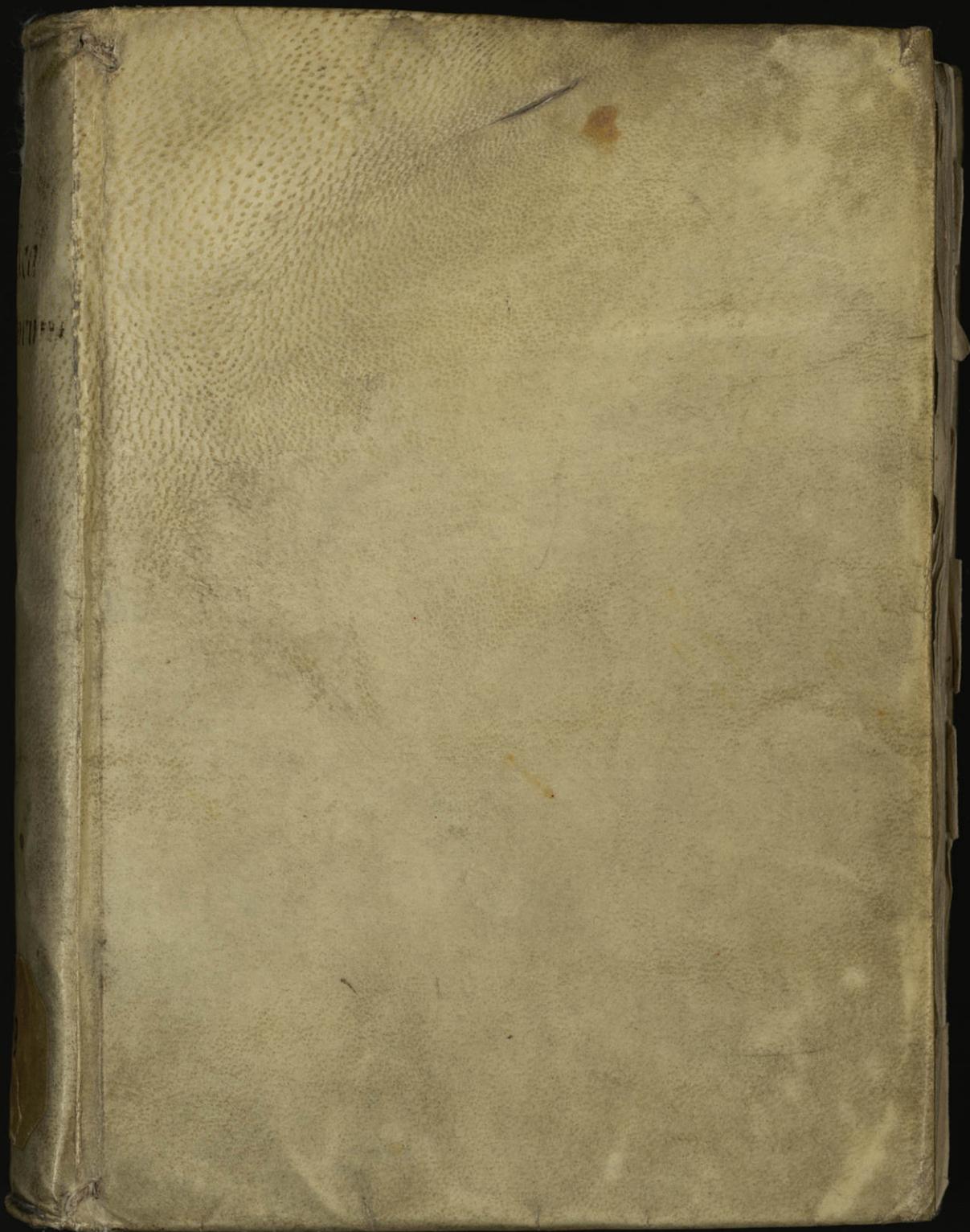
xrite

Thracia
Dimerzorum

17.

1289

XVe s. n^o ~~1140~~

~~n° 6309~~ 1289

- Cable dei mattoni contenute d'anni e volume
1. Christophori Richeri Chorignei de rebus turcarum libri quinque pagina 4.
 2. Commentario dilectissime de turchi di Paulo jorio vescovo di Nocera a Carlo quinto imperator pag. 65.
 3. Laudivii equitis ad francinum Braltrandum in Epistola magni turchi prefatio pag. 108.
 4. Gubelmi caordin obsidionis Rhodie urbis descriptio pag. 131.
 5. Chroue Guichardi Rhodie oratio super Rhodiorum oppugnatione et de ditione pag. 149.
 6. Joan. Quintini pedis ad Sophum insulae Melitae descriptio pagina 161.
 7. Sim. Pegnii Grinopi de foraticae desolatione oratio p. 174.
 8. Mariani Barletti de obsidione scodrensi coniones variae a Memusethi turcarum principe et ab aliis nisi critice profectis compositae pag. 177.
 9. Bellum scodrense pagina 249.
 10. Vintiero Riagguggio del successo di Samagorta pagina 260.
 11. Relation de la journal de succedi da alio pag. 264.
 12. Copia di una lettera del sig. Secretario del illust. signore pio andrea Doria con il vero disegno del luogo dove e seguita l'agionata miglia sopra lepanto. pag. 268.
 13. Lettera del Clarissimo S. Giuliano Diedo all' illustrissimo sig. mare antonio Barbaro nella quale e confid il monte si descrive la gran battaglia navale pag. 272.

14. r. Alphonsi ~~patris~~ De federe e de Victoria contra
 Lucras brevis enarratio pagina 303.
15. Johannis baptistae e Casarii De Victoria Christianorum
 ad Chinadas oratio. pagina 314.
16. alla sacra maesta Del imperatore Rudolfo II.
 Relatione di Mons. Gio Maria tagliaveri intorno
 la presa di Gerasano con sue lettere pag. 322.
17. fedel Relatione mandata Dall illustiss. sig. Baldo
 di Cremona f. Berardo Vecchiotti pagina 332.

344

14

#

IO. BAPTISTAE
RASARII,
 DE VICTORIA CHRISTIA-
 norum ad Echinadas:

Oratio.

VENETIIS,

CVM PRIVILEGIO:

Apud Vincentium Valgrisium:

MDLXXI.

TT. 8p. 2253.

.615

IO. BAPTISTAE

RASARIJ

DE VICTORIA CHRISTIA

Norma ad Echinosam:

OTIUM

NE MENTIS

CVM PRIVILEGIO

Apud Vincennium Valsignano

MDLXXI

IOANNIS BAPTISTAE
RASARI, DE VICTORIA CHRISTIANORVM
AD ECHINADAS

Oratio, ad Principem, & Senatvm:

*Habita Venetijs, in templo Diui Marci,
XIII. K. Nouemb. MDLXXI.*

VOD a Deo Optimo Maximo quotidie precabamur, Sreniffime Princeps, Illustriffimi Legati, & Patres ampliffimi, ut postquam exarsit hoc exitiosum, crudeleq. bellum, quod immaniffimus Turcarum tyrannus contra Remp. intulit, ille periurij ac uiolati fœderis pœnas daret: id summo Dei beneficio sumus his diebus cum maximo totius Christiani nominis gaudio cumulatissime consequuti. quod quidem animos hominum eo maiore lætitia compleuit, quo minus erat hoc tempore tale quicquam expectatum. Quare si unquam ullum fuit tempus, in quo Deo Opt. Max. gratiæ fuerint agendæ, hoc profecto esse existimandum est, in quo cum multa diuinitus contigerunt, tum uel maxime, quod hoc uno prælio confecto nostra libertas, quæ in periculum uocari uidebatur, est plane constituta: quod XL. ueteranorum hostium millia cæsa, captaq. dicuntur: quod uiginti millia Christianorum, quæ annis superioribus barbari captiua fecerunt, sunt in libertatem uindicata: deniq. quod hostibus est data cupiditas, de summa rei nauali pugna decernendi: ut uos uictoriam tantam adipisceremini, quantam nunquam adhuc Christiana resp. ab importunissimo hoste reportauit. Cum enim Turcarum sæuisissimus tyrannus, qui cum nulla societas fœdere ullo confirmari potest, nouo regno inflatus, & tam ampliæ fortunæ insolens, a suis purpuratis, dominandi cupidissimis, assidue instigaretur, & irritaretur.

eur, ut ictum paucis ante diebus cum Rep. foedus frangeret: id ille nulla ratione aut diuini, aut humani iuris habita, sine cunctatione facere non dubitauit. Quam ob rem Pius V. Pontifex Max. uir sanctissimus, & uel hoc uno nomine de rep. Christiana optime meritis, in hoc studium sedulo incubuit, ut Philippum, Regem Catholicum, & potentissimum, ac pietatis Christianae studiosissimum cum Rep. foedere iungeret: ac se ipse, suasque opes eodem foedere deuinciret: ut communi consensu, iunctisque uiribus incitatos teterrimi hostis impetus retardaretis: nefariosque conatus comprimeretis. quod non minus patria caritate, quam auctoritate, qua proxime ad Deum accedit, ipsum esse consequutum perspiciamus. Itaque cum bellum tam graue, tamque periculosum uobis a potentissimo tyranno inferri uideretis, in quo non de dignitate, aut aliqua prouincia, sed de uita, & toto imperio: neque ad uictoriam usque, sed ad caedem pugnandum erat; primo quoque tempore de Imperatoribus ad tam necessarium, atroxque bellum deligendis, & tantis rebus praeficiendis, erat accuratissime statuendum. nam & maximas classes maximis hostium classibus, & summis illorum, peritissimisque ducibus maximos uestros, prudentissimosque duces opponi oportere perspiciebatis. Sed non fuit difficile in tam illustribus, & ad laudem natis hominibus tres reperire, qui tanti belli molem sustinerent. Vnum enim fere omnes designabant, atque in illum unum intuebantur, qui inter omnes eminebat. Is est Ioannes Austrius, Caesaris Caroli V. Aug. summi omnium Imperatoris filius, & Philippi, Catholici, ac maximi regis frater, iuuenis tanta uirtute, ut facile appareret, hunc ceteris omnibus esse antefendum. Nam paulo ante in tumultu Batico suam felicitatem, auctoritatem, rei que militaris scientiam omnibus mirifice probarat: cum suo quasi aduentu innumerabilem Maurorum exercitum profligasset: ducemque illorum ad desperationem perduxisset: ut omnes motus immortalis cum laude pacarit: & illius regni populos Philippi regis dicto audientes facile reddiderit. Is igitur iustissimis de causis est Hispaniensis classis Imperator declaratus, ea auctoritate, ut quod communi consilio ab ipsis Imperatoribus decretum, constitutumque sit, ipse exequatur, atque conficiat: & ad ipsum imperij summa respiciat. E Romanis uero proceribus, quos appetentes gloriae, atque auidos laudis semper fuisse cognouimus, Pontifex Max. e Columnia familia, rebus omnibus praecellensissima, delegit M. Antonium, principem optimum, & de Christiano nomine optime meritum, quem suae classis praefecit. Vobis autem, cum in hac luce hominum multi suppeterent duces praestantiss-

316

præstantissimi, & singulari fortitudine, eximiaq. prudentia, tamen cunctis suffragiis Sebastianum Venerium, rerum maritimarum peritissimum, uirum fortissimum, & bello, ac pace clarissimum, imperatorem uestræ classis declarastis. Itaq. cum omnes fœderati prompto in Christianam religionem animo maximas ædificauissetis, ornauissetisq. classes, neq. propter longinquitatem, interuallaq. locorum unum in locum statim conuenire uestri Imperatores potuissent: effectum est, ut Turcæ & terra mariq. præpotentes, & omnes despiciere, ac floccifacere uiderentur. Nam ut primum classem instructam eduxerunt, quod suis inceptis fortuna ualde fauisset: se quoque eandem uiam posse insistere arbitrabantur. Ita superato Helle-sponto, lecta ora Mysiæ, Ioniæ, & Cariæ, recto itinere Rhodum, deinde in Cretam profecti sunt. atq. ibi e nauibus egressi, cum non mediocre detrimentum accepissent, reliquas insulas prædandas, uastandasq. sibi proposuerant. Interea uero pontificiæ, uestræq. classis imperatores ut se cum regia classe coniungerent, in Siciliam profecti erant: ac Turcis liber aditus ad uestras insulas, uestrosq. portus patebat. Cumq. illorum classis trecentarum esset nauium, in quibus ducentæ triginta triremes, sexaginta biremes, ac ceteræ lintres, ac celoces erant: toto mari prædabundi uolitabant. Itaq. Cythera, Zacyntho, Cephaleniæq. insulis euacitatis, & Corcyræ suburbis incensis, in Rizonicum usq. sinum peruenerunt: ac nonnulla Epiri, Illyriciq. castella, non satis munita, quæ metu sibi consulere nesciebant, in deditioem acceperunt. Sed cum Turcarum dux uestram nancisci classem non potuisset, nostrosq. de pugna nauali cogitantes, atq. id iam in animo habere constitutum audiuisset: in Græciam reuersus, in Corinthiacum sinum inuectus est, ut militibus ex Achaia, & Peloponneso, præter numerum legionum, accitis, ad Christianam classem paratissimus reuerteretur. Quocirca collecta ibi, quam maximam potuit, iuuentute, & prætorianis omnibus, ceterisq. egregiis militibus euocatis, & in classem impositis, & uoluntariis etiam illuq. ex multis locis confluentibus, de summa rei sibi decernendum esse constituerat. Interea uero imperatores uestri Messanæ de bello gerendo consilia conferebant. nam Austrius Princeps excellentissimus, tantæ spei plenus de pugna differebat, ut ex eius oratione, oculis, fronte, uultu deniq. certissima, lætissimaq. uictoria portenderetur. Nec minus alacriter de re bene gerenda loquebatur M. Antonius Columnius, qui usq. ab initio huius crudelissimi belli omni opera, omniq. studio in hanc curam incubuit, ut Christianæ reip. iniurias ulcisceretur

retur. Omnia præterea, quæ ad uictoriam adipiscendam pertine-
rent, afferebat Sebastianus Venerius, senex prudentissimus, qui ut
optimum ciuem decet, patriam in oculis gerebat; imminens ei peri-
culum cernebat: & eidem opem ferre omnino cupiebat. Quid di-
cam de Augustino Barbadico, quem uos freti summa eius prudentia,
singulariq. animi magnitudine, uestræ classis præfectum esse
cum imperatorio imperio iusseratis? Cum enim nihil esset eo pro-
pter eximia bona & animi, & corporis, amabilius: tantopere pa-
triam ipse diligebat, ut res suas omnes contemneret, modo Reip.
dignitatem, salutemq. patriæ tueretur. is enim neq. cunctan-
dum, neq. procrastinandum esse multis rationibus differebat. Ad-
uenerant etiam ex Creta duo classis legati cum LX. triremibus Mar-
cus Quirinus, & Antonius Canalis, duces impigri, & quos mi-
rum in modum hostes formidabant: qui cum omnia hostium con-
silia in itinere explorassent, ita certe de uictoria loquebantur, ut
eam prope habere in manibus iudicarentur. idem ceteri omnes
classis legati, idem omnes trierarchi, idem alii pleriq. illustres, &
præstantes uiri confirmabant. Cum igitur uestri imperatores
omnino decreuissent, nauali prælio cum Turcis dimicare, hoc su-
scepto, propositoq. consilio, ut ueros Christianos decet, caeleste
auxilium esse implorandum, & a numine diuino opem petendam
censuerunt. Itaq. ante profectionem in publico sacrificio, quod
summa religione, incredibiliq. ceremonia pro salute reip. Chri-
stianæ fiebat, a Deo Opt. Max. pacem, ac ueniam petierunt: de-
inde suas noxias sacerdotibus confessi sunt: deniq. erratis expia-
tis, sacrum Christi corpus sumpserunt. atq. id a toto exercitu, uno
eodemq. tempore pie faciendum curauerunt. hisq. rebus rite per-
actis, tanquam diuino præeunte lumine, simul iuncti omnes, atq.
concordes Corceyam secundo uento petierunt. tum Cephaleniam præ-
teruecti, ad Oxias, Echinadasq. peruenerunt. Stabat tum forte in por-
tu Naupacti Turcarum classis, & aliquem de Christiana classe nun-
cium expectabat: siquidem eius dux multos iam præmiserat specula-
tores, ut nostros uenientes, & imparatos aggrediretur. Cum igi-
tur ei de classis aduentu esset allatum, tanta spe castra mouit, ut
non sibi ad prælium, sed ad præmium: non ad communem belli
Martem, sed ad exploratam uictoriam ueniendum esse arbitraretur.
Iam enim opinione omnia ceperat, totamq. Christianam clas-
sem aut depresserat, aut captiuam in triumpho ducebat. neq. pluris il-
le amens, & uécors præstantissimos imperatores uestros, militesq.
fortif-

fortissimos faciebat, quam si inanes propugnatorum naues esset inuasurus. Ille cunctationem nostrorum, timorem: ille consilia, temeritatem nominabat. Mouit igitur Naupacto, & uelis, uentisq. ferentibus ad nobilitandas sua clade Echinadas, quæ pari fere spatio a Naupacto, & Patris distant, seludibundus conferebat: ubi nostri constitierant, ut Ioannem Cardonam, Siculæ clasfis ductorem, omni laude cumulatam, quem cum octo triremibus ad exquirenda Turcarum consilia iam præmiserant, expectarent, & certiore itinere ad classem illorum inuadendam pergerent. Cum ecce uno tempore & Cardona redierat, & hostes in conspectu fuere, ut ad componenda arma, & expediendum remigem, ac militem ad imminens certamen, nisi ante parata fuissent omnia, uix satis esset temporis. Et tum forte sub idem tempus uis uenti omnis cecidit: ut hoc præsidio hostes nimium superioribus rebus elati, inflatiq. priuarentur. O diuinam prouidentiam. Quis hoc non miretur? Quis hoc diuino factum esse numine non fateatur? Quod etiam eo clarius, atq. apertius intelligi potest, quo minus uentis secundis, & cælo sudo sex iam diebus usa erat nostra clasfis: ut omnia illis secunda, nostris aduersa esse uiderentur: ac tum mutata rerum omnium ratione, nostris uictoriæ spes affulserit. qui etiam quantum humano prouideri consilio poterat, ita parati ibant, ut non possent nisi uictores euadere. quod ut melius appareat, clasium ordinem paucis exponam. Prouehabatur Christiana clasfis ita instructa, ut dextro in cornu Io. Andreas Auria, magni nominis dux, cum LIIII. rostratis nauibus cuncta gubernaret. Sinistrum, quod primum hostibus obiiciebatur, regebat cum LIII. rostratis Augustinus Barbadicus. Mediam aciem, in qua erat robur, & flos exercitus, tres prætoriarum naues tutabantur. medium locum tenebat princeps Austrius, a dextris Columnius, a sinistris Venerius curabat. Erant hæc LXII. rostrata rebus omnibus instructissima. Erat in eodem comitatu Lignius, uir summa nobilitate, & bellica uirtute præstans, quem cum suis triremibus ad Christianam religionem defendendam, & ut uobis gratum faceret, miserat summa animi alacritate, propensaq. uoluntate Emanuel Philibertus, Sabaudiarum dux illustrissimus. Aderant etiam equitum Melitensium triremes, quibus ordinis magister, singulari pietate præditus, & omnibus rebus ornatus, cum imperio præesse iusserat Petrum Iustinianum, patricium uestrum, & Reip. & religionis tuendæ paratissimum: qui in bello superiore, quod Solimanus cum iisdem equitibus gesfit, plurima, & maxima dederat eximiarum prudentiarum, mirificarumq. fortitudinis documenta.

cūmenta. Aultrium comitabatur Aloysius Rechezenius, primus ip-
sius Legatus, uir summa auctoritate, maximo rerum usu, & animi ma-
gnitudine singulari. Cum iisdem erat Franciscus Diodus, maio-
rum, firmiterumq. triremium uestrarum dux peritissimus, & senator
egregie in patriam animatus. In subsidiis erant rostratæ duæ de qua
draginta, quarum ductor erat Aluarus Bacianus, qui ob egregiam
uirtutem Neapolitanæ classis erat præfectus. Ante omnia erant, tan-
quam munitissima castella, firmissimaq. propugnacula, sex triremes
maiores ita collocatæ, ut duæ dextrum, duæ sinistrum cornu, duæ aciem
hostium tormentis disicerent: ut Diodus, dux intrepidus, hostilis
classis impetum, barbarorumq. furorem exciperet. Hostium uero
classis eodem fere ordine instructa nauigabat: nam & media acies no-
stræ obtuam ibat, & cornua cornibus opposita agebantur: nisi quod
in dextro illorum cornu erant triremes LV. in sinistro fere XC. & toti-
dem in media acie, ut ea esset, quam nostra, multo numerosior. cete-
ræ illorum naues agmen claudebant. Iam imperatores ad pugnam
suos milites hortabantur: cum Aultrius princeps in lintriculum descen-
dens, totam ilico classem circumiuit, tam læto uultu, tantaq. animi
firmitudine cunctos excitans, ut uicisse iam crederetur. Cum igi-
tur sub idu teli essent, & undiq. Turcæ instarent, maiores triremes,
quæ tanquam uallum ante aciem stabant, missis tormentis hostium
classem magno cum damno uerberarunt, & horribilem stragem edide-
runt. Sed illi, quamuis disiectam multis locis classem, perturba-
tosq. ordines uidissent: tamen furore quodam maiores nostras præter
uecti, non deseruerunt se se: itaq. mox prætorix omnes ita conflixere,
ut non iam missilibus, aut tormentis, sed gladiis prope collato pede
præliarentur. nam & proræ inter se iunctæ hærebant, & naues ita in ar-
cto erant stipatæ, uix ut telum ullum in mare uanum intercideret. Im-
peratoribus tam atroci prælio decertantibus, iam totis classibus simul
ab omni parte pugna conferta erat. At in sinistro cornu, cui Barba-
dicus præerat, uario euentu, summisq. uiribus certabatur. cum animi
magnitudo, patriæ caritas, odium in Turcas stimulat. sed oculus sa-
gitta ictus impediabat, ne iam suo munere fungeretur. Quo quidem
tempore, ut sæpe alias, Antonij Canalis, legati, eximia uirtus, admirabi-
lisq. fortitudo enituit, qui sic manum conferebat, ut & hostes trucidat-
ret, & eorum triremes perforaret, atq. submergeret. Vestri autem im-
peratores & summorum ducum, & strenuorum militum personas, &
partes egregie sustinebant: ac nihil omnino intentatum relinquebant,
quo citius uictoria potirentur. Nam Aultrius princeps, iuuenis cla-
rissimus,

rissimus, & manu promptissimus, hostium cruore magnam partem con-
 sperfus uisebatur. Venerius, licet sextum & septuagesimum ætatis an-
 num agat, tamen innato animi robore, præter cetera, cum scuto, & gla-
 dio irruentes magna uir Turcas fortissime repellebat: & mox acceptum
 uulnus, sed tam diu dissimulatum, quam diu hostes essent profligati, ita
 ultus est, ut prætoriam sibi infestam ceperit, atq. depresso. Nec uero
 minus acriter Columnius pugnabat, & omnia magni ducis, & impigri
 militis munera obibat: & iam triremem aduersariam male multauerat.
 Hoc loco quanta esset utriusq. exercitus uirtus cognosci potuit. nam li-
 cet Turcæ prætoriam, in qua erat insigne nocturnum trium luminum,
 captam uiderent, caputq. imperatoris sui hastæ suffixum conspicerent,
 non tamen aut locum, aut pugnam deferebant: sed uelut calamitates
 suas uindicaturi, obstinato animo pugnabant. Nostri magna contentio-
 ne, pertinaciterq. irruerant, ac summis uiribus illos petentes trucidab-
 ant. nec desistere, donec acies illorum fluctuare inceperit. quo sane tem-
 pore non erat opus monitore, aut impulsore: quisq. sibi erat auctor, &
 dux ad uictoriam: præsertim cum nefarius ille, astutusq. prædo Caraco-
 sius iam interfectus esset, & Syrochus item pirata insignis, uir acerri-
 mus, quem hostes propter uirtutis opinionem maximi faciebant, a Ioan-
 ne Contareno, trierarcho fortissimo, cum sua prætoria captus, suum la-
 tus nudauisset, aditumq. nostris præbuisset: ac prælium etiam iniuissent
 triremes, quæ in subsidijs erant locatæ, & fortissime depugnaret Alua-
 rus Bacianus: & Hispani, equitesq. Melitenses, quibus est quoddam qua-
 si naturale bellum cum Turcis, certatim impressionem facerent. Sed ui-
 dete, amplissimi auditores, quam incerti sint exitus pugnarum, uariq.
 fortuna. Cum enim Iustinianus cum sua prætoria in aliquot hostium
 triremes impetum fecisset, tanta uir, tantaq. fortitudine in illas inue-
 ctus est, ut duas statim ceperit: ac res inibi esset, ut tertiam quoq. capti-
 uam faceret. cum ecce sex hostiles transuerso latere ita in ipsum irruer-
 unt, ut omnes fere eius milites, in quibus erant quinquaginta equites,
 interfecerint. nec tamen ipse dux, quamuis duabus iam confixus sagit-
 tis esset, animum despondit; sed suis ad puppim conglobatis, egregie
 impetum, furoremq. Turcarum sustinuit. Sed tamen parum abfuit,
 quin is, qui paulo ante uictor in hostes insultabat, eodem fere momen-
 to in illorum potestatem ueniret. At nostris opem ferentibus, & om-
 ni ex parte Turcas urgentibus, factum est, ut cum illi multas triremes
 depressas, prætorias captas, imperatores suos cæsos uidissent, sublatis
 turpiter dolonibus, de fuga cogitarent: ac multi se in mare abijcerent,
 & sociorum nauibus adnantes, incerti præ metu quid aut peterent, aut

B uitarent,

nitarent, fœde perirent. Nec profecto superuiffet aut fugæ, aut pug-
næ quifquam, nifi aliqui paruis nauigijs clam euafiffent. unus autem
folus, qui Iuliam Cæfaream, quam nunc Algeriam uocant, pro rege gu-
bernat, quiq. finiftrum latus regebat, quali cladis nuncijs, elapfus eft.
Nunquam Sereniff. P. alias tantis animis magnæ concurrerunt claffes,
nec in maioris difcriminis rei pugnarunt. nam & de Chriftiani nominis
dignitate, & exiftimatione pontificia, & regia, & de falute Reip. ageba-
tur. Turcæ adnitebantur, ut non modo maris poffeffione uos pelle-
rent, fpemq. omnem uobis adimerent, ueftas prouincias, infulasq. tu-
tandi, & præfidia ufquam mittendi: fed ut uos, & deinceps, hac illis qua
fi feneftra patefacta, omne Chriftianum nomen in feruitutem redige-
rent: & quos uellent, quacunq. de caufa collibiffet, trucidarent. Vos,
ut retenta maris poffeffione, Deiq. cultu feruato, patriam, liberos, con-
iuges, populosq. ueftros a cæde, ab incendio, a feruitute uindicaretis;
oltenderetisq. Turcas non iure, fed scelere; non uirtute, fed in-
fidijs: non lacelfitos, fed rupto ob inftitam barbariem fœdere, quicquid
feciffent, effe conatos: deniq. id, quod femper fuit in more pofitum,
inftitutoq. ueftro, ut Chriftianam religionem cum Pontifice Max. &
rege Catholico tueremini. Hæc enim præcipue res Pium V. Pont.
Max. ut parentem optimum decet, & Philippum, regem potentiffi-
mum, & ueræ pietatis obferuantiffimum, impulit, ut Remp. quam de-
cus Italiæ, ornamentum totius Europæ, domicilium uirtutum om-
nium, & incorruptæ fedem libertatis effe norunt, defendendam; & a
Turcarum iniurijs uindicandam iudicaret: armaq. fua uobifcum con-
iungere, accommodatiffimum, honorificentiffimumq. cenferent. Itaq.
eo die illa in pugna non erat quifquam omnium, qui non in eius diei
cafû Chriftianæ reip. euentum confiftere exiftimaret. quocirca omnes
fic ftrenuam operam nauauerunt, ut innumerabilis ille Turcarum exer-
citus, totus fulus, & ad internicionem cæfus fit, tota fere claffe in pu-
gna amiffa. Nam & CLX I. trîremes, & multæ birèmes, alteriusq.
generis nauigia in Chriftianorum potefstatem uenerunt: & ceteras tri-
remes aut incenfas, aut depreffas effe accepimus. & quod fummam af-
ferre admirationem potefit, ex quadraginta trîremibus, in quibus effent
nocturna luminum infignia, uix una, aut altera euafit: cum interim nul-
la nauis ex ueftra claffe capta: duæ folæ fractæ, aliquot uulneratæ me-
morentur. quod quidem nulla alia, nifi diuina ope factum uidemus, ut
quo maiore fpe, firmioreq. fiducia, & deteftabiliore scelere hoc uobis
bellum Turcæ mouiffent, eo grauiore fupplicio, acriore dolore, & fæ-
uioire cruciatu uobis pœnas darent. Fufis autem undiq. cæfisq. hoftib.
uidere

uidere erat, alios sequi: alios fugere: alios occidi: alios capi: alios submergi: tum naues deprimi, tum perforari, tum incendi, tum abduci: postremo omnia, qua conspectus esset, constrata telis, armis, cadaueribus, & totum mare infectum sanguine: ut iam rubrum Turcarum cæde, fanie, cruoreq. factum uideretur. O præsens summi rectoris, & domini, numen. o uictoriam omnium uocibus, litteris, monumentisq. prædicandam. o diem inter festos referendum, & quotannis maxima lætitia celebrandum. Te autem Aloysi Princeps, quis non beatum, quis non ex omni parte felicem putet, quo Remp. gubernante, tam miracula, tamq. præclara uictoria sit comparata? hæc enim una res, præter reliquas tuas eximias, singularesq. uirtutes, illustrabit tuum principatum: & faciet, ut cum perpetua tui nominis gloria in ore omnium, fermonæque uersetur. Sed minime mirum Reip. id accidit. nouit enim id esse tuæ gentis proprium, prudentia, consilio, opibus, animi magnitudine iuuare, atq. ornare patriam. Id summa cum laude fecit iam Thomas Mocenigus, pater tuus, omni dignitate ornatisimus, Marcius procurator, & Venetæ clasfis imperator: qui ut primum Adrianum mare egressus est, hostes in metu esse, & a uestro imperio abstineri omnino coegit: & a Strophadibus, ac Malea magnam uim prædonum, qui Ionium infectum habebant, statim expulit, & exturbauit: ac tam magno animo filij interitum tulit clari uiri, & egregii trierarchi, ut illam maxime fortunatam mortem appellaret, quod naturæ debita, pro patria esset potissimum reddita. Idem aliquot ante annos præstitit cum immortalis sui nominis gloria Petrus Mocenigus, proauitui frater, princeps optimus: qui in bello aduersus Mahometem Turcarum tyrannum Cariam, Ioniam, Aeoliam, Lyciam, Ciliciamq. uictor peruasit: trophæaq. ubiq. erexit: tum Ciliciam a Turcis recuperatam Cassambeio, Pyramettoq. regibus restituit. deniq. Cyprium regnum, quod illius insulæ principes, Iacobo rege mortuo, ad Sicilia regem dolo quodam deferre coniurarant, suo aduentu conseruauit: & sumpto de coniuratis supplicio, Catharinæ reginæ uiduæ, quæ ex clarissima gente Cornelia, patricia uestra erat, & puero infanti reddidit: ut hoc patriæ in primis, tum splendori generis Corneliolorum tribuendum iudicaret. Idem deniq. fecerunt alij principes, clasfis imperatores, præfecti, legati, trierarchi, Senatores, Marciq. procuratores, qui perpetuo quodam cursu in Rep. floruerunt. Quinetiam sperant omnes boni, ac sapientes uiri, multis partibus plura, quam nuper hostium fraude sublata sint, te auspice, & Remp. gubernante, propediem esse ad imperium accessura. Quare Sereniss. P. &

patres amplissimi, recte, atq. ordine facitis, quod ex animo de tam fausto, feliciq. nuncio latamini: & tantam rem perfectam esse gaudetis: & quod cum primum hoc est a uobis auditum, omnia templa patefacienda, supplicationesq. ad omnia puluinaria decreuistis: & in hanc ædem frequentes conuenistis, & quam primum Deo honores habendos, gratiasq. quammaximas agendas statuistis: quod nos ex furore, immanitateq. teterrimi hostis exemerit: quod maximam omnium, quæ unquam a Christianis partæ sint, uictoriam adepti sitis: quod tot millia captiuorum sint Christianæ reip. restituta: quod tot ex Turcis prætorianis, tot rerum maritimarum periti homines, tot egregij duces, tot fortes trierarchi, nauarchiq. tot nefarij prædones, tot gubernatores, ac magistri nauium, proretæq. trucidati sint. deniq. quod metu, & periculo Italia omnis, atq. adeo tota Christiana resp. liberata esse uideatur. Quanquam autem audio, hanc uictoriam morte fortissimorum uirorum constitisse, quod aliquot horas pugnatum est utrinq; acriter; tamen quis non agnoscat, Deum Opt. Max. hanc uobis palmam dedisse, ut ille inhumanus, fœdis fragusq. tyrannus, apud quem nihil ueri, nihil sancti, nullusq. Dei metus est, secum animo expendat, quem respectum ad Senatum, ad iusiurandum, & ad religionem non habuerit: & quantos spiritus, quantamq. arrogantiam sibi fumpisset, qui & inuictissimam, & felicissimam classem suam appellare semper auderet: & ut omnes intelligant, quam non sit humanis opibus, prosperisq. iniitiis, ac fortunæ muneribus confidendum. Conferre nunc hanc tam lætam, tamq. admirabilem uictoriam cum decantatis illis Atheniensium, Romanorumq. uictorijs, ut duce Miltiade Perfas ad Marathonem uictos: aut duce Themistocle Xerxis uires ad Salamina fractas, qui mare ponte iunxerat, Atho montem perfoderat, & Asiam uniuersam in Græciam se effusurum cogitarat: aut Lutatij Catuli ad Aegates insulam ductu Carthaginiensium classem uictam: aut illam Antiochi, Syriæ regis, Annibale imperatore, ad Myonessum a Romanis superatam. Profecto illas a suis scriptoribus mirabiliter dicendo auctas, hanc ex omni parte ueram comperietis: illas copias ex imbelibus fere, imperitisq. hominibus, has ex fortissimis, exercitatisq. constitisse: illas arte, & dolo, has uirtute & aperte superauisse cognoscetis. Sed ego animaduerti Sereniss. P. ita esse nobis natura comparatum, uix ut unquam ullam puram uoluptatem percipiamus: quod cum aliis plerisq. in rebus, tum uel maxime in bello accidit. Videmus enim in hac pugna aliquot claros uiros, strenuos duces, egregios centuriones, fortesq. milites esse desideratos; quod Mars strenuum quem-

quemq. sibi decerpit, fortissimumq. pigneratur. Augustinum enim Barbadicum, summa nobilitate hominem, egregia animi magnitudine, & singulari in patriam caritate, sublatum esse, cum incredibili omnium dolore accepimus. qui cum omnes honorum gradus, quos per ætatem ei licuit, in urbe adeptus esset, in illisq. gerendis summam & laudem, & gloriam esset consequutus: Forumq. Iulium prudenter, sancteq. gubernasset: & magna constantia, mirabiliq. eloquentia fines imperij, cum de ijs regundis esset controuersia, tutatus esset: & perhonorificas legationes obiuisset: & incredibili sapientia, & integritate præfecturam Patauinam gessisset, nihilq. aliud ei ad laudem immortalem deesset, nisi ut decurso aliquot annorum spatio, memoriam principatus optimorum principum Marci, & Augustini, gentilium suorum, ipse reuocaret: ecce mors cum sustulit. quanquam nullo unquam tempore nec gloriosius, nec meliore de causa hanc lucis usuram relinquere potuisset, quam patriæ dignitatem tuendo, & tam honorifice sanguinem effundendo. Huius fati comites, gloriæq. participes fuerunt aliquot egregij, nobilissimiq. trierarchi, ut Benedictus Superantius: Catarinus Maripetrus: Vincentius Quirinus: Hieronymus Contarenus: Marinus Contarenus. in quibus quanta iactura facta sit, uix uerbis explicari posset. Quid dicam de his præstantissimis uiris, qui ipsi quoq. mortem contemnendo immortales sunt facti: Ioanne Lauretano: Andrea Barbadico: Francisco Bono: M. Antonio Lando: Antonio Pascaligo? huius quoq. laudis auidi fuerunt, gloriæq. cupidi Io. Baptista Benedictus, Cyprius: Iacobus Metius, Chersonesius: Antonius Eudæmonicus, Cydon: Iacobus Trisfinus, Vicentinus: Hieronymus Bysantius, Aferuiensis: & Andreas Calergus, Rithymnæus: quorum omnium nunquam esse intermorituram memoriam existimare debetis. nam dum Christianum, Venetumq. nomen extabit, quod sempiternum fore polliceri possumus: dum literæ manebunt: dum ullus uirtuti locus uspiam relinquetur; nunquam de illis gratisimus hominum sermo conticescet. Nam uitam eorum, qui patriam defendendo, Christianamq. religionem uindicando obierunt, non modo alit posteritas, sed etiam, ut a sapientissimis uiris accepimus, ipsa æternitas semper intuetur. Vigent etiam hodie in ore, atq; animis omnium Harmodius & Aristogiton: uigent Horatij: uigent Decij: uigent alij pleriq. quod de uita exire pro patria gloriosum iudicarint. Istos autem nunquam satis laudatos milites uestros, qui suo sanguine tantam Christiano nomini gloriam, tantamq. uictoriam pepererunt, & iam à Deo premium uirtutum suarum esse consequutos confidimus: & a uobis, & ab uniuersa Christiana

aliquis

rep.

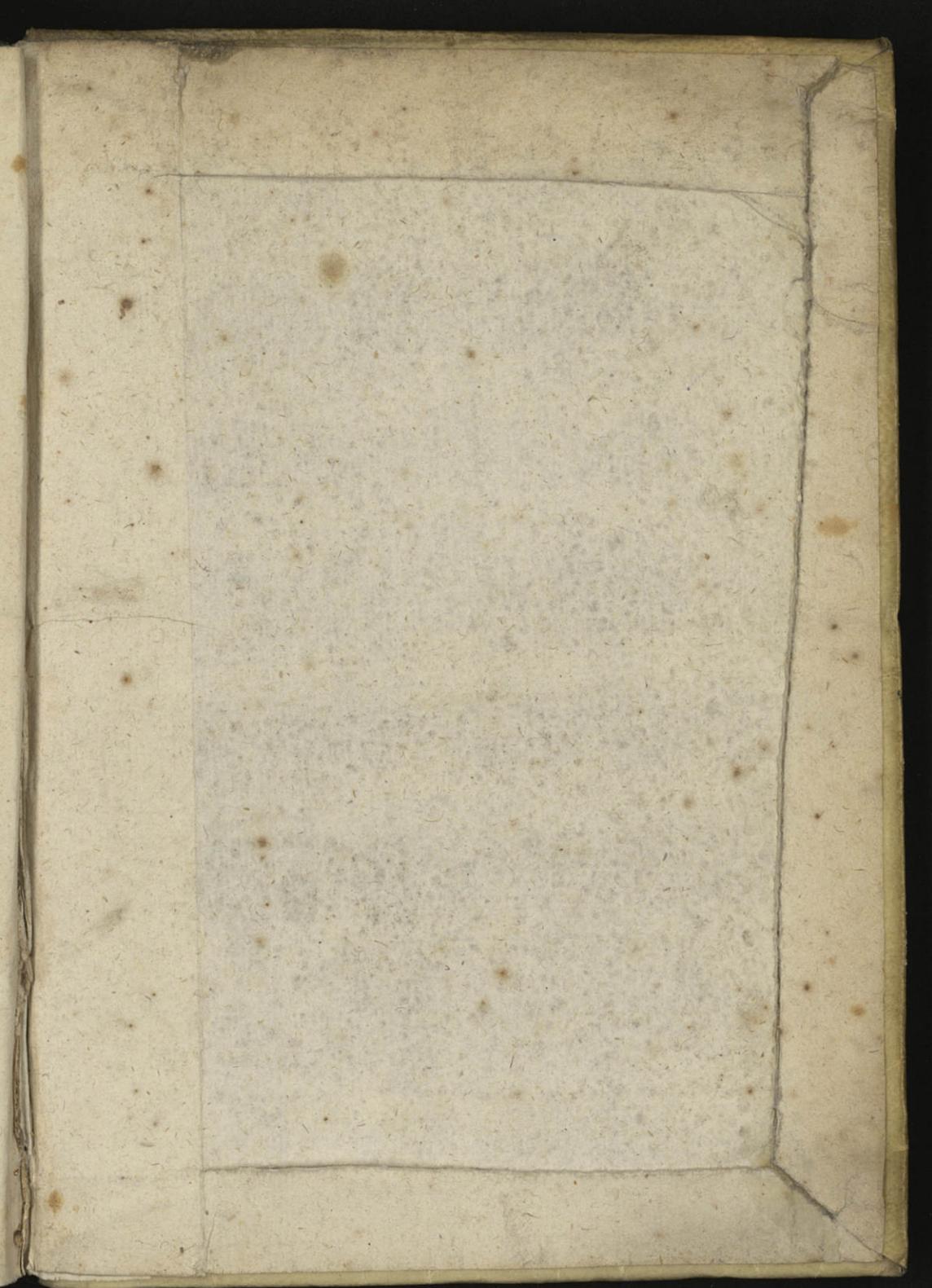
rep. eis debitos honores hodie perfolui uideamus. Quod etiam speciosius his contingit, quam Romanis, aut Atheniensibus: propterea quod illi suis legibus coacti, eos qui pro patria pugnando mortui essent, ornabant laudibus; uos quicquid facitis, id ultro, & sponte, illorum uirtuti tribuitis, & gratisimorum ciuium munere fungimini. Ac merito quidem. digni enim sunt hi optimi uiri, quibus alii etiam singulares a Senatu honores exquirantur. quos ego in praesentia ex altissima caeli specula uidere iam uideor, gratos animos uestros intueri, proindeq. laetari: quod intelligant, ex uerborum exornatione perennem laudem ad eos, qui praeclearas res gesserunt, solere apud auditores peruenire. ipsi enim indicarunt, se huius gloriae, quam uitae, studiosiores extitisse, cum hostilis poenae, quam huius lucis cupidiores, pro patria occiderunt. Cumq. nossent, hanc uitam peregrinationem esse, corpus, quod esse caducum sciebant, publice impenderunt, ut priuatum laudem, quae nulla mortis fata pertimescit, compararent. Quocirca parentes uti debent hoc solatio, quod cum scirent, se natos genuisse, non immortales, sed quos bonos, atq. illustres fore optabant, nunc utrunq. sint omnino consequuti, cum tanta Reip. praesidia genuerint: liberi, quod eis domestica uirtutis exempla suppeditabunt: coniuges, quod ijs priuatae sint uiris, quos laudent potius, quam lugeant: omnes deniq. quod intelligant, eos, qui mortem oppetuerunt, pro mortali conditione uitae, immortalitatem esse consequutos: cum hoc maxime credendum sit, patriae, Christianaeq. pietatis propugnatores, hinc migrantes, ad sedem caelestium mentium, ex quibus animos delibatos habemus, euolasse: ubi a quo sempiterno, perpetuaq. felicitate perfruantur. Inuitus praetereo nomina aliorum praestantium uirorum, qui in acie caesi sunt, ut siquid ego possem, ea ab interitu uindicarem: sed cum imperatores uestri nodum singillatim rem, ut gesta est, perscripserint, uosq. mihi mandaueritis, ut hanc orationem fere ex tempore habeam: cogor nunc ea silentio transire. Vos autem Sereniss. P. Illustriss. Legati, & Patres ampliss. qui huc frequentes conuenistis, ut fortissimorum ciuium, & Christianae religionis amantissimorum hominum funus uestro conspectu cohonestetis: uehementer commendo: & gratam istam accepti eximii beneficii memoriam uestram sempiternis esse decorandam laudibus existimo. Ceterum nobilissimi uiri, & ornatissimi adolescentes, cum animo iam cernatis, fortissimis uiris, qui pro patria occubuerunt, certum esse in caelo, ac definitum locum, ubi aetatem cum mentibus beatissimis apud Deum agant; quo nihil excogitari potest beatius, summosq. honores ab optimo, & sapientissimo principe, & ab amplif-

amplissimo ordine haberi; ut nihil esse queat magnificentius: consulite
 posteritati & memoriae nominis uestri; eosq. uobis ad imitandum pro
 ponite: & hanc ad gloriam citato cursu contendite, & existimate, nihil
 esse laudabilius, nihilq. praestantius, quam de patria bene mereri: quam
 eius dignitatem, salutemq. rebus omnibus antepone: neq. quicquam
 turpius, quam gloriam a maioribus acceptam ad posteros non transfun
 dere: neq. uiro nobili posse magis ignominiosum quid accidere, quam
 in otio obtorpescere: & occasiones, quae Reip. dignitatem attingunt,
 subterfugere. Nam si locus exercendae uirtutis uestrae, domi non da
 retur, esset is uobis omni studio, omniq. cura peruestigandus: nunc uero
 cum domi uestrae tam praecleara, tamq. necessaria causa uobis sit oblata,
 arripite, atq. urgete occasionem. atq. cum breuis hominibus uita data
 sit: memoria uero bene redditae uitae sempiterna, hoc in animo consti
 tutum habete; ita uobis esse uiuendum, ut etiam uos esse morituros scia
 tis: sed ita deniq. moriendum, ut memoria nominis uestri sit ad omnem
 aeternitatem temporis duratura. quare pergite patriam defendere, ala
 eri animo in aciem prodite, pro patria opes contemnite, commoda ue
 stra omittite: uitam deniq. ipsam fortiter, strenueq. pugnando profun
 dite. Id a uobis patriae nobilitas, optima educatio, singularis in Deum
 pietas, & sacrosancta religio uno, eodemq. tempore postulat, implorat,
 exposcit. Vos autem Illustriss. Legati pro mea in Christum Dei filium
 summa pietate, & mirifica in uos obseruantia, mirum in modum rogo,
 atq. obsecro, ut quando non iacta uictoriae fundamenta, sed ipsam in
 manibus iam esse cernitis, Caesarem, Reges, Principesq. uestros incite
 tis, atq. hortemini, ut urgeant hanc pulcherrimam occasionem, qua nul
 la unquam poterit reperiri praestantior: suasq. uires, atq. opes cum pon
 tificijs, regijs, Venerisq. coniungant: ut communi consensu, atq. consilio
 Turcae tandem debellantur, & iporum nomen sempiterna obliuione
 obruatur. Cum enim uideatis Turcarum uires non esse inuictas, im
 mo uero illorum multitudinem, & diuitias uirtuti, concordiaeq. Chri
 stianorum longe cessisse, danda opera est, ut quod praescis temporibus
 usu uenit, ut uirtute Atheniensium in pugna Marathonica excitati reli
 qui Graeci, omnia pericula subire pro libertate Graeciae non dubitarint;
 idem nunc ab omnibus Christianis pro sua salute, ac dignitate sit om
 nino faciendum. & quod Graeci post illam memorabilem pugnam osten
 derunt, Persas terrestri pugna uictos, nauali quoq. praelio posse supera
 ri: id a Christianis conandum sit, ut quando nauali certamine tantam
 essis consequuti uictoriam, quantam uix ausi essetis optare: illos terre
 stri quoq. praelio uinci posse demonstratis. Quod plane sperandum
 est,

est, si communi concordia, iunctisq. animis cuncta gerentur: & barbari hostis vires ita distraherentur, ut ille magnis exercitibus terra, mariq. laece sitis, & disiunctis, diuersisq. in locis petitus tam ancipiti contentione, & tanta mole belli, tantaq. confusione obruatur, ut rebus suis consulere non possit. quod quidem totum in uestra, optimi legati, & prudentia, & diligentia uidetur esse constitutum. Interim uero Sere niff. P. & P. A. quanquam id uos omnino perspectum, exploratumq. habetis, estisq. in hac una cogitatione defixi: tamen pro mea in uos pietate, illud Maharbalis de Annibale uobis memorabo, Non satis esse uincere, nisi uictoria quoq. uti sciatis: Et dum Turca perculsi sunt, & res illorum accisa, & quamplurimi e prætorianis, aliisq. egregiis militibus, & rerum maritimarum peritis desiderati sunt, antequam se colligant, uiresq. reficiant, bellum ex sententia conficiatis, & ad optatum exitum perducatis. quod ut primo quoq. tempore uobis cumulate contingat, te Deus optime maxime, cuius nutu cuncta gubernantur: teq. diue Marce, qui in tua tutela hanc optimam Remp. esse perpetuo declarasti, quiq. eam semper ab hostium impetu, furoreq. seruasti, omne pie, & ex animo uehementissime precamur.

F I N I S.

The
Din

